

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**Budynek Szkoły Podstawowej
W POWIDZKU, POWIDZKO 49**

Podmiot opracowujący IBP:

POŻ-UNIWER PUHP
Marek Poniatowski
Siedziba: 50-555 Wrocław ul. Krynicka 56/2
Biuro i adres do kores. 55-011 Siechnice ul. Słoneczna 5
tel/fax 071/390 20 29 fax. 071/788 82 83; 0602 149 762
kom 0 602 221 262 NIP 899-102-72-10

POŻ-UNIWER PUHP
Marek Poniatowski
Technik Pożarnictwa SchP 679/VIII

Data wykonania:

03 2023r.

Zgodnie z wymogiem określonym w § 6.pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. wprowadzam do obowiązkowego stosowania na terenie oraz w budynku Szkoły Podstawowej w Powidzku ustalenia zawarte w niniejszej „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”.

Dyrektor Szkoły:

(data, podpis)

Spis treści:

Spis treści:	2
Karta aktualizacji IBP	3
Wstęp	4
Wykaz przepisów i norm.	4
Rozdział 1. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem.	
5	
Rozdział 2. Sposób poddawania przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.	9
Czasookresy i sposób badań oraz konserwacji instalacji i urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe obiektu. .	9
Zapobieganie pożarom, postępowanie na wypadek pożaru – zasady ogólne	10
Rys. 1. Warunki niezbędne do zaistnienia pożaru.	10
Eliminowanie potencjalnych przyczyn powstawania pożarów.	10
Rys. 2. Grupy pożarów – zakres stosowania środków gaśniczych.	11
Rys. 3. Użycie gaśnic – porady praktyczne.	12
Rozdział 3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.	13
Procedura EWAKUACJA.	15
Rozdział 4. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.	16
Rozdział 5. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.	17
Rozdział 6. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.	17
Rozdział 7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;	18
Ogólne zasady bezpieczeństwa – czynności zabronione i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej.	19
Eliminowanie potencjalnych przyczyn powstawania pożarów.	20
Rozdział 8. Plany obiektu i terenu.	21
Rys. 4. Zagospodarowanie terenu	21
Rys. 5 Rzut parteru	22
Rys. 6. Rzut piętra	23
Rys. 7 Rzut poddasza	24
Rys. 8. Rzut piętra nad salą gimnastyczną	25
Protokół przekazania miejsca prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.	26
Oświadczenie Wykonawcy prac	27
Oświadczenie pracownika	28
Wyciąg z przepisów przeciwpożarowych	29
Znaczenie i zastosowanie znaków bezpieczeństwa.	34
Znaczenie i zastosowanie znaków ewakuacyjnych.	36

[illegible]

Wstęp

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zwana dalej „Instrukcją” stanowi realizację postanowień §6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r [Dz.U. nr 109 z 2010r. poz. 719]. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

§6 ust.7 powołanego rozporządzenia wymaga, aby Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego była co najmniej raz na dwa lata aktualizowana, a także w sytuacji zmiany sposobu użytkowania obiektu wpływającej na warunki ochrony przeciwpożarowej.

Wykaz przepisów i norm.

- 1) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. (t.j. Dz. U. 2002 r. Nr 147, poz. 1229 z późn. zm.).
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. 2002 r. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).
- 3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz.U. z 2010r. nr 109, poz. 719).
- 4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. (Dz. U. 2009 r. Nr 124, poz. 1030).
- 5) KODEKS PRACY - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (j.t. Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).
- 6) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 29 października 2012r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji, transporcie wewnątrzzakładowym oraz obrocie materiałów wybuchowych, w tym wyrobów pirotechnicznych (Dz. U. nr 163/2012, poz. 1202)
- 7) Polskie normy.

INSTRUKCJA ZAWIERA

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego,
- 9) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Rozdział 1. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem.

Budynek Szkoły Podstawowej w Powidzku zlokalizowany jest w Powidzku pod nr 49 na działce nr 186. Obiekt pierwotnie mieścił się w starym, 3-kondygnacyjnym częściowo podpiwniczonym budynku. W latach 2003-2008 został rozbudowany o budynek dydaktyczny i blok sportowy oraz kotłownię na paliwo stałe (słoma). Wszystkie segmenty są ze sobą połączone i tworzą jeden budynek o zróżnicowanej wysokości.

Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji;

⇒	Powierzchnia całkowita	2288 m ²
⇒	Wysokość budynku	12,42 m
⇒	Ilość kondygnacji nadziemnych budynków	3
⇒	Ilość kondygnacji podziemnych (stara część szkoły)	1
⇒	Grupa wysokości	niski
⇒	Kategoria zagrożenia ludzi	ZL III
⇒	Obciążenie ogniowe w pom. PM:	
•	pom. kotłowni	36 MJ/m ²
•	pom. mag. opału	1910 MJ/m ²
⇒	Klasa odporności pożarowej budynku	D

Odległość od obiektów sąsiadujących

Parametry pożarowe występujących substancji palnych;

- Drewno i płyty drewnopochodne - używane do wystroju wnętrz i mebli. Temperatura zapalenia od 250 do 400°C, w zależności od rodzaju, gatunku materiału i jego wilgotności. Drewno pochodzenia iglastego ma niższe temperatury zapalenia niż pochodzenia liściastego, a płyty drewnopochodne wyższe. Szybkość rozwoju ognia zależy od grubości danych elementów oraz od dostępu do nich powietrza. Drewno zabezpieczone preparatami przeciwogniowymi spowalniają proces jego zapalenia.
- Tkaniny - używane w tekstyliach, ubraniach, dekoracjach, itp. Temperatura zapalenia tkanin bawełnianych 220°C, tkanin lnianych i jedwabnych 300°C.
- Tkaniny pochodzenia nieorganicznego (sztuczne), zapalają się powyżej 200°C.
- Tworzywa sztuczne - używane w pojemnikach do opakowań, izolacjach kabli elektrycznych, artykułach gospodarstwa domowego, sprzęcie elektronicznego i audio-video, itp. Temperatura zapalenia waha się od 200 do 400°C, w zależności od rodzaju tworzywa. W czasie pożaru większość z nich topi się, tworząc krople. Dymy i gazy pożarowe powstałe w wyniku pirolizy i spalania są z reguły trujące, bądź drażniące. Część z nich jest bezbarwna. Szybkość palenia się tworzyw jest stosunkowo duża, ponieważ w warunkach pożaru zachowują się jak ciecze palne, tzn. palą się również ich palne pary. Spadające lub płynące krople przyczyniają się do szybkiego rozwoju pożaru.
- Papier - używany w dokumentacji, książkach, kartonach, itp. Temperatura zapalenia waha się od 230°C (np. papier gazetowy) do 300°C (tektura). Rozwój ognia jest ułatwiony w luźnych stosach papieru.

Wystroj wnętrza, dekoracje:

W wystroju wnętrz nie zastosowano materiałów łatwo zapalnych. W zakresie wystroju wnętrz użyte zostały wyłącznie:

- materiały, których produkty rozkładu termicznego nie są bardzo toksyczne i silnie dymiące,
- wykładziny podłogowe i okładziny ścienne oraz stałe elementy wystroju i wyposażenia wnętrz, co najmniej „trudno zapalne”.

Przewidywana gęstość obciążenia ogniowego;

Gęstość obciążenia ogniowego, to energia cieplna wyrażona w [MJ], która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących się w obrębie strefy pożarowej, przypadająca na jednostkę powierzchni tej strefy, wyrażoną w [m²]. Przy obliczaniu gęstości obciążenia ogniowego uwzględnia się materiały palne składowane, wytwarzane, przerabiane lub transportowane w danej strefie pożarowej. Gęstość obciążenia ogniowego jest obliczana przy założeniu, że wszystkie materiały znajdujące się w danej strefie pożarowej są równomiernie rozmieszczone na powierzchni rzutu poziomego tej strefy.

Gęstość obciążenia ogniowego $Q_d \left[\frac{MJ}{m^2} \right]$ należy obliczać według n/w wzoru.

$$Q_d = \sum_{i=1}^{i=n} \left(\frac{Q_{ci} * G_i}{F} \right) \left[\frac{MJ}{m^2} \right]$$

w którym:

- n - liczba rodzajów materiałów palnych, znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub na składowisku,
- G_i - masa poszczególnych materiałów palnych [kg],
- F - powierzchnia rzutu poziomego pomieszczenia, strefy pożarowej lub składowiska [m²],
- Q_{ci} - ciepło spalania poszczególnych materiałów $\left[\frac{MJ}{kg} \right]$.

Dla budynków zakwalifikowanych do kategorii zagrożenia ludzi ZL nie określa się parametru gęstości obciążenia ogniowego

W pomieszczeniu kotłowni zakłada się gęstość obciążenia ogniowego 36MJ/m².

W budynku magazynowym kotłowni składowana jest słowa w balotach gęstość obciążenia ogniowego 1910MJ/m².

Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana liczbę osób na każdej kondygnacji;

- ZL III- szkoła, sala gimnastyczna
- parter -117 osób
- piętro -136 osób
- poddasze – 15 osób
- kotłownia i magazyn słomy PM do 2000MJ/m².

Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych;

W obiekcie i na terenie:

- ⇒ nie są prowadzone procesy technologiczne z użyciem materiałów mogących wytworzyć mieszaniny wybuchowe,
- ⇒ są magazynowane takie materiał.

Uwzględniając powyższe nie występują pomieszczenia/strefy zagrożone wybuchem.

Podział obiektu na strefy pożarowe

Budynek stanowi jedną strefę pożarową z wydzielonymi pożarowo pomieszczeniami kotłowni oraz magazynu opału.

Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych

Elementy budynku, odpowiednio do jego klasy odporności pożarowej, powinny spełniać, co najmniej wymagania określone w poniższej tabeli (§ 216.1 warunków technicznych).

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja a dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1); 2)}	ściana wewnętrzna ¹⁾	przekrycie dachu ³⁾
1	2	3	4	5	6	7
"A"	R 240	R 30	REI 120	EI 120	EI 60	E 30
"B"	R 120	R 30	REI 60	EI 60	EI 30 ⁴⁾	E 30
"C"	R 60	R 15	REI 60	EI 30	EI 15 ⁴⁾	E 15
"D"	R 30	(-)	REI 30	EI 30	(-)	(-)
"E"	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) –nie stawia się wymagań.

1) Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

2) Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

3) Wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

4) Dla ścian komór zsyłu wymaga się klasy EI 60, a dla drzwi komór zsyłu klasy EI 30.

5) Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

Pomieszczenia kotłowni wydzielone pożarowo

- ściany działowe zaplecza REI 120 i REI 60

- strop REI 120

Warunki ewakuacji

Warunki ewakuacji

Drogi ewakuacyjne w obiekcie spełniają wymogi określone w rozdziale 4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. 2002 r. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.):

- ⇒ szerokość głównych ciągów ewakuacyjnych wynosi nie mniej niż 1,4m,
- ⇒ łączna szerokość i liczba przejść, wyjść oraz dróg ewakuacyjnych w budynku określona została zgodnie z zasadami określonymi w § 236, § 239 rozporządzenia,
- ⇒ na drogach ewakuacyjnych zastosowano oświetlenie awaryjne,
- ⇒ drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowano znakami ewakuacji zgodnie z PN-92/N-01256 oraz ISO 7010,
- ⇒ długość dojścia i przejścia ewakuacyjnego nie przekracza wartości maksymalnych, określonych w § 237 i § 256 rozporządzenia,
- ⇒ z pomieszczeń przewidzianych dla ponad 50 osób zapewniono 2 wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie o nie mniej niż 5m (sala gimnastyczna).

Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych, a w szczególności: wentylacyjnej, ogrzewczej, gazowej, elektroenergetycznej, odgromowej

Budynek wyposażono w urządzenia i instalacje użytkowe:

- ⇒ przeciwpożarowy wyłącznik prądu (budynek o kubaturze powyżej 1000m³),
- ⇒ instalację elektroenergetyczną i odgromową w wykonaniu standardowym,
- ⇒ instalację grzewczą zasilaną z kotłowni na paliwo stałe (słoma). Kotłownia i magazyn opału wydzielone pożarowo za pomocą ścian i stropów w klasie oporności pożarowej
 - kotłownia ściany REI 60 oraz drzwi EI30
 - magazyn paliwa stałego ściany REI 120 i drzwi do pomieszczenia do kotłowni EI 60
- ⇒ instalacja wentylacyjna – grawitacyjna wspomagana mechanicznie, w Sali sportowej mechaniczna.

Dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie, dostosowany do wymagań wynikających z przyjętego scenariusza rozwoju zdarzeń w czasie pożaru, a w szczególności: stałych urządzeń gaśniczych, systemu sygnalizacji pożaru, dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, urządzeń oddymiających, dźwigów przystosowanych do potrzeb ekip ratowniczych; wyposażenie w gaśnice

- w obiekcie zainstalowano hydranty wewnętrzne DN 25 z węzłem półsztywnym o długości 30m, w starej części obiektu hydranty DN 25 z węzłem płasko składanym dł. 20m. Hydranty swoim zasięgiem pokrywają całą chronioną strefę;

- drogi ewakuacyjne oświetlone wyłącznie światłem sztucznym wyposażono w oświetlenie awaryjne ewakuacyjne. Lampy zasilane z wbudowanych konwerterów wewnętrznych

Wyposażenie w gaśnice

Obiekt wyposażono w normatywną ilość podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku ABC) uwzględniając wymogi określone w przepisach przeciwpożarowych. Przyjęto jednolitą normę wyposażenia:

jedna jednostka masy środka gaśniczego zawartego w gaśnicach 2kg (lub 3 dm³) na każde 100m² powierzchni strefy pożarowej.

Zastosowany sprzęt zapewnia ugaszenie pożarów grup mogących wystąpić w obiekcie, droga dojścia do sprzętu nie przekracza 30m.

Do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Zastosowany sprzęt umożliwia gaszenie pożarów w obecności urządzeń pod napięciem do 1 kV, zachować należy odległość nie mniejszą niż 1m od gaszonych urządzeń.

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Niezbędna ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru wynosi 20dm³/s. Na terenie przyległym do obiektu szkoły w odległości do 75m od obiektu znajdują się dwa hydranty DN 80 zainstalowane na sieci jednostki osadniczej.

Drogi pożarowe

Doprowadzenie drogi pożarowej do obiektu nie jest wymagane. Dojazd do budynku zapewniony drogami gminnymi od strony południowej i wschodniej.

Rozdział 2. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

Obiekt wyposażono w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice:

- ⇒ gaśnice,
- ⇒ przeciwpożarowy wyłącznik prądu
- ⇒ instalację wodociągową przeciwpożarową (hydranty wewnętrzne)
- ⇒ oświetlenie awaryjne/ewakuacyjne.
- ⇒ drzwi przeciwpożarowe zainstalowane w obiekcie nie są wyposażone w systemy sterowania - § 2 rozporządzenia [3] nie są urządzeniem przeciwpożarowym podlegającym obowiązkowi dokonywania przeglądów nie rzadziej niż 1 raz w roku.

Czasookresy i sposób badań oraz konserwacji instalacji i urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe obiektu.

Lp.	Nazwa urządzenia /instalacji	Typ badań	Czasookres badań	Wykonawca
1	Gaśnice	Okresowy przegląd i konserwacja – zakres zgodny z instrukcją producenta	1 raz w roku	Wyspecjalizowana firma
		Przegląd rozszerzony (warsztatowy – naprawa okresowa)	1 raz na 5 lat	
		Naprawy doraźne	Po każdym użyciu lub w wypadku uszkodzenia gaśnicy	
2	Instalacja hydrantów wewnętrznych	Przegląd roczny – zakres zgodny z PN-EN 671-3	1 raz w roku	
		Sprawdzenie węży stanowiących wyposażenie hydrantów na ciśnienie wewnętrzne	1 raz na 5 lat	
3	Lampy oświetlenia ewakuacyjnego	Zakres zgodnie z instrukcją obsługi lamp	1 raz w roku	
4	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	Praktyczne sprawdzenie funkcjonowania		

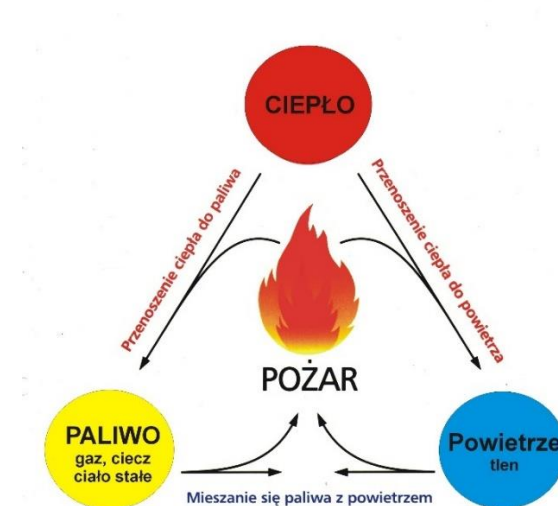
Wszystkie czynności konserwacyjne należy dokumentować protokołem, zawierającym informacje dotyczące rodzaju, zakresu czynności, wymienionych części zamiennych, stanu technicznego i funkcjonalności poddawanych czynnościom urządzeń lub systemów. Czynności należy wykonywać zgodnie z zakresem określonym w dokumentacji techniczno-ruchowej urządzeń.

Zapobieganie pożarom, postępowanie na wypadek pożaru – zasady ogólne

Warunki niezbędne do powstania pożaru.

Powstanie pożaru warunkuje obecność materiału palnego, dostęp powietrza, oraz źródło ognia. Usunięcie jednego z tych czynników wyklucza możliwość powstania pożaru, lub jego ugaszenie.

Rys. 1. Warunki niezbędne do zaistnienia pożaru.

Eliminowanie potencjalnych przyczyn powstawania pożarów.

Gaśnice i urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie muszą być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym w terminach i zgodnie z zakresem określonym w rozdziale 2 „Instrukcji...”. Instalacje techniczne stanowiące wyposażenie budynku poddawać należy okresowym przeglądom w terminach określonych w przepisach techniczno-budowlanych.

W budynku obowiązuje zakaz używania ognia otwartego i palenia tytoniu..

Rozmieszczenie i dostępność urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

Obiekt wyposażono w normatywną ilość podręcznego sprzętu gaśniczego, uwzględniając wymogi określone w przepisach przeciwpożarowych. Przyjęto normę wyposażenia:

- 1) jedna jednostka masy środka gaśniczego zawartego w gaśnicach 2kg (lub 3dm³) na każde 100m² powierzchni strefy pożarowej ZL i PM.

Gaśnice w obiekcie rozmieszczono:

- w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
- przy wejściach do budynku,
- na korytarzach,
- przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz,
- w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),

Przy rozmieszczaniu gaśnic spełniono następujące warunki:

- odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie jest większa niż 30m,
- do gaśnic zapewniony jest dostęp o szerokości co najmniej 1m.

Podstawowym rodzajem podręcznego sprzętu gaśniczego są gaśnice z ładunkiem proszku gaśniczego, skuteczne przy gaszeniu pożarów grup A, B i C. Gaśnicami można gasić pożary w obecności urządzeń elektrycznych pod napięciem do 1 kV zachowując odległość nie mniejszą niż 1m.

Umieszczenia gaśnic nie można samowolnie zmieniać. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w ustawieniu sprzętu należy sprzęt taki odnieść na wyznaczone miejsce.

Instrukcje obsługi i użycia gaśnic umieszczone są na etykietach gaśnic. Porady praktyczne dotyczące użycia gaśnic – rys. 3.

Rys. 2. Grupy pożarów – zakres stosowania środków gaśniczych.**Zakres stosowania środków gaśniczych**

Grupa pożaru	Rodzaj palącego się materiału i sposób jego spalania	Typy gaśnic przenośnych skutecznych przy gaszeniu pożaru danej grupy
	Pożary ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu których obok innych zjawisk powstaje zjawisko żarzenia np.: drewno, papier, węgiel, słoma, tworzywa sztuczne, tekstylia itp.	• gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego ABC; • gaśnice płynowe; • gaśnice pianowe.
	Pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się wskutek ciepła wytwarzającego się podczas pożaru a następnie palących się tak jak ciecze palne np.: benzyna, tłuszcze, farby, oleje, smoła, rozcieńczalniki itp.	• gaśnice CO₂; • gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego ABC; • gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego BC; • gaśnice płynowe; • gaśnice pianowe.
	Pożary gazów palnych, np.: acetylen, butan, metan, propan, wodór, gaz ziemny i miejski.	• gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego ABC; • gaśnice proszkowe z ładunkiem proszku gaśniczego BC.
	Pożary tłuszczów i olejów jadalnych w urządzeniach kuchennych.	• gaśnice do gaszenia tłuszczów jadalnych w urządzeniach kuchennych.

Instrukcje obsługi i użycia gaśnic umieszczone są na etykietach gaśnic. Porady praktyczne dotyczące użycia gaśnic – rys. 3.

Rys. 3. Użycie gaśnic – porady praktyczne.

Technika gaszenia pożarów gaśnicami - PORADY PRAKTYCZNE

PRZY POŻARACH NA OTWARTYM PRZESTRZENI DO OGŃIA PODCHODŹ ZGODNIE Z KIERUNKIEM WIATRU - NIGDY POD WIATR

1

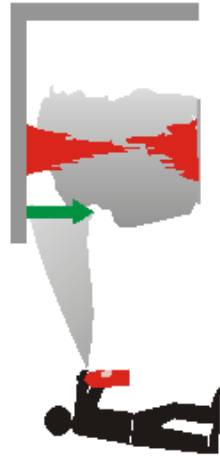
GASZENIE MATERIAŁÓW PALĄCYCH SIĘ NA PŁASKIEJ PRZESTRZENI ZACZYNAJ OD BRZEGU

2

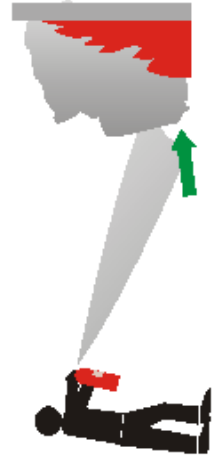
MATERIAŁY KAPĄCE I SPŁYWAJĄCE PO ŚCIANIE GAŚ OD GÓRY DO DOŁU

3

PALĄCĄ SIĘ PIONOWĄ POWIERZCHNIĘ (NP. ŚCIANĘ) GAŚ OD DOŁU DO GÓRY

4

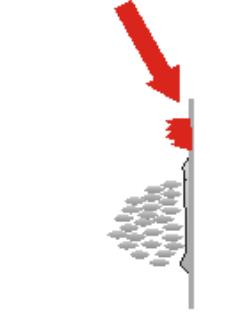
NALEŻY ZAPEWNIĆ WYSTARCZAJĄCĄ ILOŚĆ GAŚNIC - OPTYMALNYM JEST, BY KILKA GAŚNIC CIEKAŁO W ZAPASIE.

5

DO ZORU JPO GORZELISKO - ISTNIE JE MOŻLIWOŚĆ WΤÓRNE GO ZAPALENIA SIĘ OGŃIA

6

WSKAZANE JEST ZE WZGLĘDU NA BEZPIECZEŃSTWO, BY DZIAŁANIA PODEJMOWAĆ W CO NAJMNIEJ 2 OSOBOWYCH ZESPOŁACH

7

ROZŁADOWANĄ GAŚNICĘ WYRAŹNIE OZNAKUJ, NIE WIESZAJ NA JEJ STAŁE MIEJSCE - ZŁEĆ NAPEŁNIENIE I ROZŁADOWANIE GO SPRZĘTU

8

Rozdział 3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.

Obowiązkiem Właściciela, Zarządcy obiektu, terenu (art. 4 ustawy o ochronie ppoż.) i Pracodawcy (ustawa Kodeks Pracy) jest zapewnienie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie. Zgodnie z wymogami określonymi w ustawie Kodeks Pracy (art. 209¹ - 209³) Pracodawca ma obowiązek:

- ⇒ wyznaczyć pracowników do wykonywania zadań w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz zwalczania pożarów i ewakuacji;
- ⇒ w razie wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia (*każdy pożar ze względu na specyfikę tego rodzaju zdarzeń traktować należy jako bezpośrednie zagrożenie życia*) wstrzymać pracę i wydać pracownikom polecenie oddalenia się w miejsce bezpieczne, do czasu usunięcia zagrożenia nie wydawać poleceń wznowienia pracy.

W przypadku wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia użytkowników obiektu obligatoryjnym jest wydanie polecenie przerwania pracy i przemieszczenie się do miejsca bezpiecznego (miejsce zbiórki do ewakuacji).

Stosownie do zapisów art. 209³. Ustawy Kodeks pracy, pracodawca jest obowiązany umożliwić pracownikom, w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla ich zdrowia lub życia albo dla zdrowia lub życia innych osób, podjęcie działań w celu uniknięcia niebezpieczeństwa - nawet bez porozumienia z przełożonym - na miarę ich wiedzy i dostępnych środków technicznych. Pracownicy, którzy podjęli działania, o których mowa wyżej, nie mogą ponosić jakichkolwiek niekorzystnych konsekwencji tych działań, pod warunkiem że nie zaniedbali swoich obowiązków.

Podejmowanie przez pracowników działań w celu uniknięcia zagrożenia (jak np. próba gaszenia pożaru z wykorzystaniem gaśnic lub hydrantów) odbywać się może wyłącznie na zasadzie dobrowolności.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej w art. 9 stanowi:

Art. 9. Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz centrum powiadamiania ratunkowego, jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję lub wójta albo sołtysa.

W miejscu dostępnym dla służb ratowniczych powinna znajdować się informacja z danymi kontaktowymi osoby opowiadającej za obiekt, aby kierujący działaniem ratowniczym strażak miał możliwość kontaktu w trakcie interwencji oraz 1 egz. „instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

W przypadku wystąpienia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia postępować należy zgodnie z „INSTRUCJĄ ALARMOWĄ”.

Instrukcja alarmowa na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

- ⇒ Pożar –niekontrolowany proces spalania, występujący w miejscu do tego nieprzeznaczonym, rozprzestrzeniającym się w sposób niekontrolowany, powodujący zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi i zwierząt oraz straty materialne.
- ⇒ Inne miejscowe zagrożenie - zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

INSTRUKCJA ALARMOWA

w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

I. ALARMOWANIE

1. W wypadku zauważenia pożaru lub innego zagrożenia należy:

- ⇒ powiadomić osoby w zagrożonej strefie,
- ⇒ w miarę możliwości sprawdzić co i gdzie się pali, czy zagrożone jest życie ludzi,
- ⇒ jak najszybciej zaalarmować:

STRAŻ POŻARNĄ - telefon Nr 112 lub 998

2. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia wyraźnie podać:

- gdzie i co się pali (dokładny adres i nazwę obiektu),
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
- odpowiedzieć wyraźnie na inne zadane przez dyżurnego pytania,
- numer telefonu wzywającego pomocy (imię i nazwisko).

UWAGA: *Odłożyć słuchawkę dopiero po potwierdzeniu, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie numeru.*

3. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek, awaria) alarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE

tel.112 lub 999

POGOTOWIE POLICJI

tel.112 lub 997

II. AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA (obowiązki użytkowników, pracowników)

1. Niezwłocznie ewakuować się z budynku zapewniając pomoc w ewakuacji innym osobom.
2. W przypadku występowania stanu wyższej konieczności (możliwość odcięcia drogi ewakuacyjnej, zagrożone życie człowieka) celowym jest podjęcie działań mających na celu ograniczenie rozwoju pożaru przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego, zgodnie z instrukcją umieszczoną na gaśnicy lub hydrancie. Działania mogą być podejmowane wyłącznie na zasadzie dobrowolności
2. Opuścić obiekt kierując się wskazaniem znaków ewakuacyjnych – udać się do „miejsca zbiórki do ewakuacji” – w miejscu zbiórki oczekiwać na dyspozycje Zarządcy obiektu lub dowódcy jednostek ratowniczych.
3. Każda osoba przystępująca do akcji powinna pamiętać, że:
 - priorytetem jest bezpieczeństwo ludzi,
 - nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem, płynów łatwopalnych i substancji chemicznych reagujących z wodą,
 - nie wolno otwierać - bez konieczności drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ świeżego powietrza sprzyja rozwojowi pożaru,
 - szybkie i umiejętne zastosowanie środków gaśniczych umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

III. ZABEZPIECZENIE POGORZELISKA

Właściciel/Zarządca obiektu/terenu po zakończeniu działań przez straż pożarną przejmując od dowódcy jednostki straży i zabezpiecza pogorzelisko.

Procedura EWAKUACJA.

1. Ewakuację zarządza się obligatoryjnie w przypadku nawet najmniejszego pożaru oraz innych dynamicznych zdarzeń (np. zagrożenie katastrofą budowlaną, rozpylenie w obiekcie drażniącej substancji itp.) – zarządzić ją może w przypadku ewidentnego zagrożenia każdy pracownik.
2. W przypadku zagrożeń innych niż pożar (zdarzenia o mniejszej dynamice np. otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego) decyzję o ewakuacji zarządza Dyrektor lub osoba wyznaczona.

PLAN

przeprowadzenia ewakuacji z budynku szkoły

Lp.	ETAP	Czynności	Odpowiedzialny
1.	Zauważenie zdarzenia	URUCHOMIENIE PROCEDURY ALARMOWANIE. Alarmowanie osób w zagrożonej strefie, powiadomienie służb ratowniczych, kierownictwa Szkoły, osoby/osób wyznaczonych do zwalczania pożarów i ewakuacji	Osoba, która zauważyła zagrożenie
2.	Zarządzenie ewakuacji	Uruchomienie sygnału wzywającego do ewakuacji: SYRENA RĘCZNA KOMUNIKAT GŁOSOWY	Dyrektor w przypadku pożaru upoważnienie do komunikatu ewakuacyjnego ma każdy pracownik Szkoły
3.	EWAKUACJA GRUPOWA Opuszczanie obiektu przez grupy uczniów będących pod opieką pedagogów	1) Przerwać wszystkie dotychczas wykonywane czynności; 2) Dokonać wyboru drogi ewakuacji – podstawowy kierunek wskazują znaki ewakuacyjne, 3) Ustawić podopiecznych przy drzwiach w parach, sprawdzić liczbę uczniów; 4) Wyprowadzić w zwartej grupie na zewnątrz do miejsca zbiórki; 5) Sprawdzić liczbę uczniów; 6) Zgłosić kierującemu ewakuacją liczebność grupy	Prowadzący zajęcia
7)	EWAKUACJA INDYWIDUALNA Opuszczanie obiektu przez pojedyncze osoby	1) Przerwać wszystkie dotychczas wykonywane czynności; 2) Dokonać wyboru drogi ewakuacji – podstawowy kierunek wskazują znaki ewakuacyjne; 3) Udać się na miejsce zbiórki; 4) Zgłosić kierującemu ewakuacją swoją obecność	Osoby przebywające w budynku
8)	Przyjazd Straży Pożarnej	1) Wyznaczony pracownik oczekuje na przyjazd Straży przy głównym wejściu do obiektu; 2) Przekazuje dowódcy przybyłych jednostek niezbędne informacje; 3) Dowódca jednostek Straży przejmuje kierowanie działaniami.	Wyznaczony pracownik
4)	Zakończenie działań	1) Po usunięciu zagrożenia Dyrektor zarządza powrót do budynku o ile jest on bezpieczny dla użytkowników;	Dyrektor

Nauczyciele prowadzący zajęcia w poszczególnych grupach kierują ewakuacją dzieci znajdujące się pod ich opieką. Kierować się należy do wyjścia najkrótszą drogą zgodnie ze wskazaniem znaków ewakuacyjnych. Pracownicy obsługi i administracji czynnie biorą udział w ewakuacji. Osoby wyznaczone do zwalczania pożarów i ewakuacji koordynują działania w swoich strefach odpowiedzialności.

Ogłaszanie alarmu:

Alarm jest ogłaszany za pomocą syreny ręcznej

Rozdział 4. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.

Pod pojęciem prac pożarowo niebezpiecznych należy rozumieć:

„wszelkie prace, mogące powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu”

a w szczególności wszelkie prace, nieprzewidziane normalnym tokiem pracy lub prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak prace remontowo - budowlane związane z użyciem ognia otwartego prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległym do niego terenie lub w strefach zagrożonych wybuchem.

Do prac takich należy zaliczyć m. in.:

- spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
- podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
- podgrzewanie lepiku, smoły, itp.,
- rozniecanie ognisk,
- używanie materiałów pirotechnicznych,
- wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów oraz pyłów, przy których mogą powstawać mieszaniny wybuchowe itp.,
- przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów, stosowanie tych cieczy i pyłów do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania,
- suszenie substancji palnych, usuwanie tych substancji ze stanowisk pracy.

W normalnych warunkach funkcjonowania w obiekcie nie przewiduje się prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Mimo, że w normalnych warunkach funkcjonowania obiektu nie przewiduje się prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo zaistnieć może sytuacja awaryjna (np. rozszczelnienie instalacji wodociągowej i konieczność spawania) – ustala się zasady postępowania przy realizacji prac wykonywanych w trybie awarii mogących powodować niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu.

1. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, zarządzający obiektem:

- 1) ocenia zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
- 2) ustala rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
- 3) wskazuje osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
- 4) zapewnia wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
- 5) zaznajamia osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

2. Przy wykonywaniu prac, o których mowa wyżej, należy:

- 1) zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nim instalacje techniczne;
- 2) mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
- 3) po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległy;
- 4) używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

W przypadku wykonywania prac przez podmiot zewnętrzny – Dyrektor przekazuje teren prac Wykonawcy protokołarnie. Wykonawca jest zobowiązany do podpisania oświadczenia o przejęciu odpowiedzialności za właściwe zabezpieczenie miejsca prowadzenia prac. Wzory protokołu i oświadczenia stanowią załącznik do „instrukcji...”

Rozdział 5. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.

Warunki ewakuacji scharakteryzowano w rozdziale 1.

W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać — co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników. Jeżeli grupa nowych użytkowników nie przekracza liczby 50 osób – czynności wykonuje się raz na 2 lata.

O terminie przeprowadzenia treningu należy powiadomić nie później niż tydzień przed jego przeprowadzeniem właściwego Komendanta PSP tj. Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Trzebnicy.

Przed każdym planowanym treningiem sprawdzić:

- sprawność urządzeń do ogłaszania alarmu,
- drożność dróg ewakuacyjnych,
- stan techniczny wyjść ewakuacyjnych,
- sprawność oświetlenia awaryjnego /bezpieczeństwa i ewakuacyjnego,
- oznakowanie dróg ewakuacyjnych,
- znajomość obowiązków w zakresie ewakuacji przez pracowników,
- stan rejonu ewakuacji.

Rozdział 6. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

– Zapoznanie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi jest obowiązkiem ustawowym (art. 4 „Ustawy o ochronie przeciwpożarowej”). Obejmuje zaznajomienie się pracownika z regulacjami wewnętrznymi z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązującymi w obiekcie i na terenie, a w szczególności z:

1. wyciągiem z przepisów przeciwpożarowych obejmującym zagadnienia niezbędne do bezpiecznego funkcjonowania obiektu,
2. ustaleniami właściciela z zakresu ochrony przeciwpożarowej i obowiązującymi w placówce procedurami bezpieczeństwa,
3. zagrożeniem pożarowym występującym na terenie i w obiektach,
4. sposobami eliminacji zagrożenia pożarowego,
5. zasadami postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
6. zasadami obsługi sprzętu i urządzeń gaśniczych,
7. warunkami prowadzenia ewakuacji ludzi.

Stosownie do zapisów rozporządzenia¹ obligujących właściciela, zarządcę, użytkownika do określenia sposobów zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz przepisami przeciwpożarowymi - wprowadza się następującą procedurę:

- 1) Pracownik zapoznaje się z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w trakcie załatwiania formalności związanych z podpisaniem umowy o pracę.
- 2) Zapoznanie się z treścią „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” jest warunkiem dopuszczenia do pracy.
- 3) Dokumentację świadczącą o zapoznaniu pracownika z przepisami przeciwpożarowymi stanowi oświadczenie pracownika – wzór oświadczenia stanowi załącznik do „Instrukcji...”.

¹ § 6. 1. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich, opracowują instrukcje bezpieczeństwa pożarowego zawierające:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) sposób poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;
- 6) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Rozdział 7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;

Zakres odpowiedzialności za przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych.

Ilekróć w „Instrukcji...” mowa o:

Właścicielu – należy przez to rozumieć właściciela budynku tj. Gminę Żmigród, reprezentowaną przez organ Gminy.

Zarządcy/Użytkownika - należy przez to rozumieć Dyrektora Szkoły.

Najemcy – należy przez to rozumieć podmioty podnajmujące powierzchnię w obiekcie na podstawie umowy ustalającej najem lub użytkowanie.

Wszyscy stali użytkownicy obiektu bez względu na zajmowane stanowisko (w tym pracownicy najemców) zobowiązani są do:

- ⇒ przestrzegania „Ogólnych zasad bezpieczeństwa”
- ⇒ w razie zauważenia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia – powiadomienia osób w strefie zagrożonej i służb ratowniczych zgodnie z zasadami określonymi w procedurze ALARMOWANIE i „Instrukcji alarmowej na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia”;
- ⇒ znajomości procedur ALARMOWANIE, EWAKUACJA i uczestniczeniu w ich realizacji;
- ⇒ zgłaszania Dyrektorowi bezpośrednio lub za pośrednictwem przełożonych wszelkich zauważonych usterek w zabezpieczeniu przeciwpożarowym obiektu.

Dyrektor działając z upoważnienia Właściciela/Zarządcy:

- zapewnia zaznajomienie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi stosownie do wymogów przepisów wg. procedury określonej w „Instrukcji...”;
- sprawuje nadzór nad przestrzeganiem w obiekcie przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności określonych w punkcie „Ogólne zasady bezpieczeństwa”;
- nadzoruje osobiście lub przez wyznaczonego pracownika prace wykonywane w obiektach lub na terenie przez firmy zewnętrzne;
- bezzwłocznie informuje właściwe służby Właściciela o zauważonych usterkach, mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe obiektu i przebywających w nim ludzi oraz podejmuje doraźne działania mające na celu zminimalizowanie zagrożenia;
- koordynuje w razie wystąpienia w budynku pożaru lub innego zagrożenia osobiście lub przez wyznaczonych pracowników działania ratownicze do momentu przybycia jednostek Straży Pożarnej.
- reprezentuje Właściciela w przypadku kontroli zewnętrznych - jest uprawniony do podpisywania protokołów z kontroli prowadzonych przez jednostki zewnętrzne.

Najemcy jako faktycznie władający częścią obiektu - w obrębie wynajmowanej powierzchni są odpowiedzialni za zapewnienie bezpieczeństwa i przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności za:

- wyposażenie podnajmowanej części obiektu, terenu w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- zapewnienie konserwacji i naprawy gaśnic, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- przestrzeganie „Ogólnych zasad bezpieczeństwa”;
- zapewnienie dostępu do podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych;
- zapewnienie możliwości ewakuacji ludzi z obrębu najmowanej powierzchni;
- zapewnienie wymogów ochrony przeciwpożarowej w zakresie aranżacji wynajmowanych pomieszczeń,
- zapoznanie swoich pracowników z przepisami przeciwpożarowymi z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i procedur postępowania określonych w niniejszej „Instrukcji...”,
- zapewnienie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych przez swoich pracowników,
- zgłaszanie Dyrektorowi wszelkich zauważonych usterek i zdarzeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo obiektu i przebywających w nim ludzi;

Ogólne zasady bezpieczeństwa – czynności zabronione i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

1. W obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie następujących czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:
 - 1) używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów występujących:
 - ⇒ w strefie zagrożenia wybuchem,
 - ⇒ w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo;
 - 2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
 - 3) rozpalanie ognia, wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
 - 4) składowanie poza budynkami w odległości mniejszej niż 4m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
 - 5) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
 - 6) przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - ⇒ urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
 - ⇒ linii kablowych o napięciu powyżej 1kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400V;
 - 7) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05m od żarówki;
 - 8) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
 - 9) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;
 - 10) składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
 - 11) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
 - 12) blokowanie drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
 - 13) lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
 - 14) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - ⇒ gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - ⇒ źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - ⇒ urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - ⇒ wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - ⇒ wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
2. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych:
 - 1) utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
 - 2) wyposażają obiekty w przeciwpożarowe wyłączniki prądu zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi;

3) umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;

4) oznakowują znakami zgodnymi z Polskimi Normami:

- ⇒ drogi i wyjścia ewakuacyjne z wyłączeniem budynków mieszkalnych oraz pomieszczenia, w których zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi są wymagane co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
- ⇒ miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- ⇒ miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
- ⇒ miejsca usytuowania nasady umożliwiającej zasilanie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- ⇒ pomieszczenia i tereny z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
- ⇒ miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
- ⇒ przeciwpożarowe zbiorniki wodne, zbiorniki technologiczne stanowiące uzupełniające źródło wody do celów przeciwpożarowych, punkty poboru wody, stanowiska czerpania wody,
- ⇒ drzwi przeciwpożarowe,
- ⇒ drogi pożarowe,
- ⇒ miejsca zaklasyfikowane jako strefy zagrożenia wybuchem;

5) umieszczają, przy wjazdach do garaży zamkniętych z podłogą znajdującą się poniżej poziomu terenu, czytelną informację o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu parkowania w tych garażach samochodów zasilanych gazem płynnym propan-butan, o których mowa w przepisach techniczno-budowlanych.

Eliminowanie potencjalnych przyczyn powstawania pożarów.

Należy zwracać uwagę na ewentualne nagromadzenie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, tam gdzie ktoś z zewnątrz może przez nieuwagę lub celowo zaprószyć ogień. W takiej sytuacji trzeba spowodować, aby nagromadzone materiały palne zostały natychmiast przemieszczone do kontenerów.

Należy zwracać pilną uwagę, czy pracownicy lub klienci nie palą tytoniu poza miejscami wyznaczonymi, bądź używają otwartego ognia w obiekcie.

Rozdział 8. Plany obiektu i terenu.

Rys. 4. Zagospodarowanie terenu

Hydranty zewnętrzne
sieć miejska

Przeciwpózarowy
wyłącznik prądu

Dojazd do
obiektu

Miejsce zbiórki
do ewakuacji

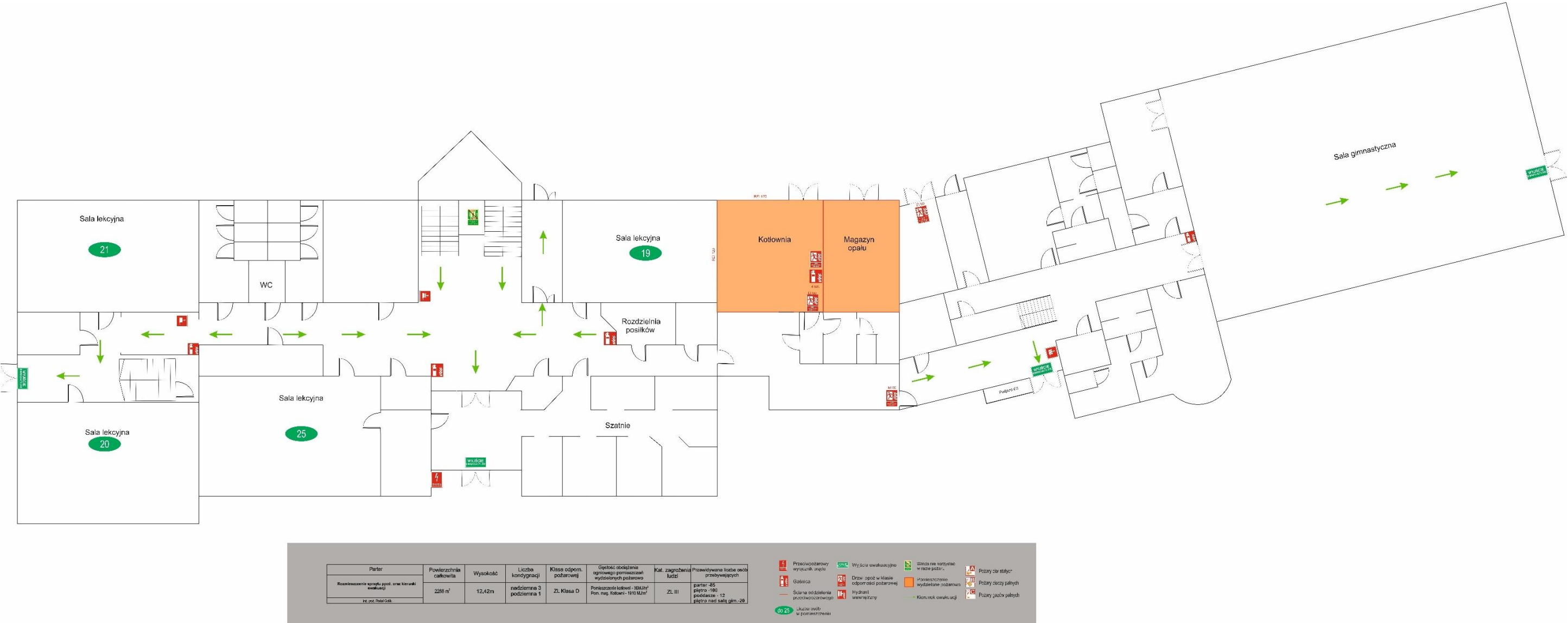
Wyjście ewakuacyjne

Budynek stanowi jedną strefę pożarową
z pomieszczeniem wydzielonym pożarowo
Strefa klasyfikowana jako ZL III

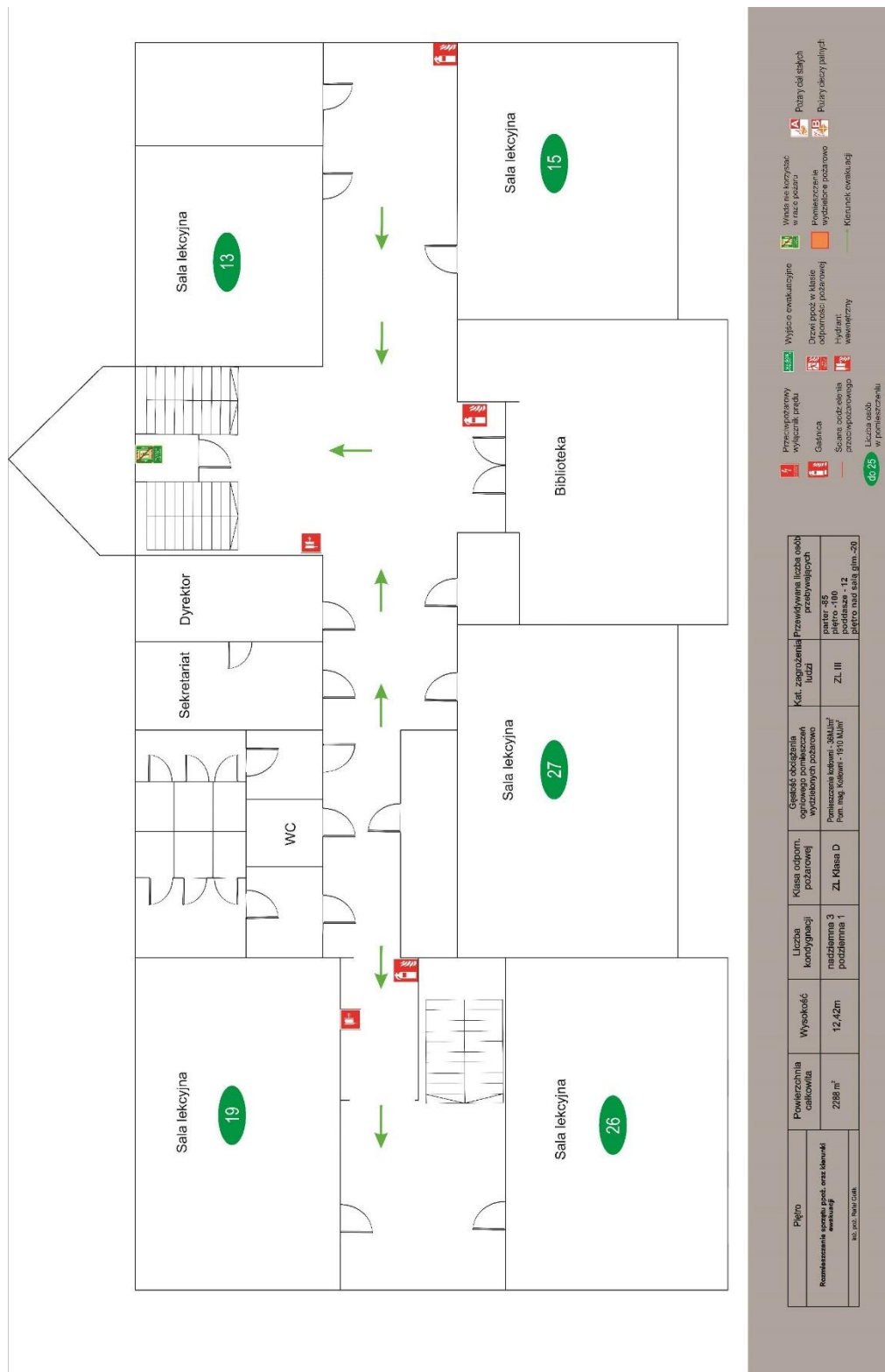
Budynek szkoły
drogi dojazdowe, hydranty zewnętrzne, miejsce zbiórki
inż. poż. Rafał Gólik

Powierzchnia całkowita	Wysokość	Liczba kondygnacji	Klasa odporn. pożarowej	Gęstość obciąż. ogniowego pomieszczenia wydzielonego pożarowo	Kat. zagrożenia ludzi
2288 m ²	12,42m	nadziemna 3 podziemna 1	ZL Klasa D	Pom. kotłowni - 36 MJ/m ² Pom. magazynowe - 1910 MJ/m ²	ZL III

Rys. 5 Rzut parteru

Rys. 6. Rzut pietra

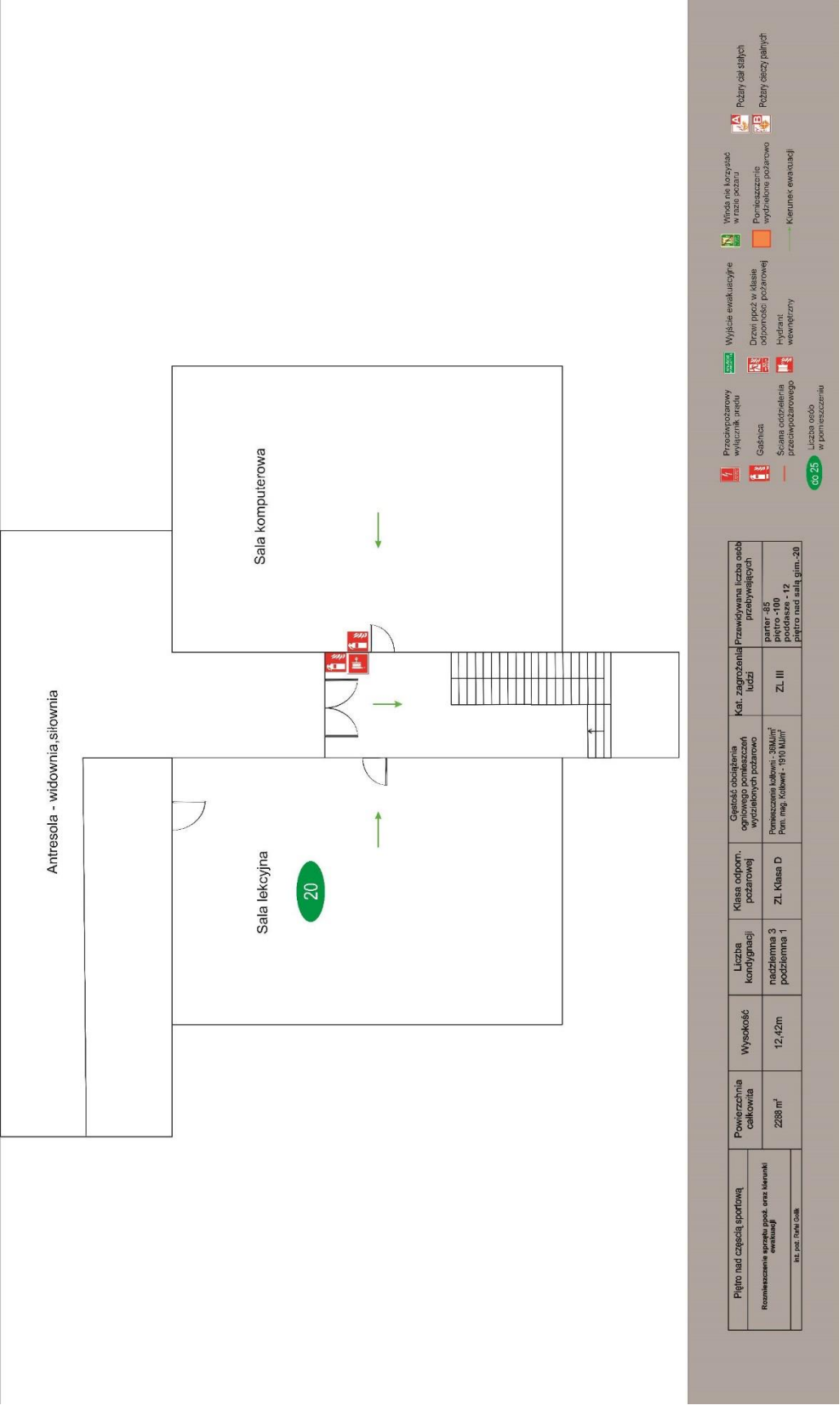
Rys. 7 Rzut poddasza

Podstaje	Wysokość	Liczba kondygnacji	Klasa odporności ogniowej	Głębokość obciążenia ogniowego wywołanego przez wybuch	Kat. zagrożenia ludzi	Przewidywana liczba osób przebywających
Rozmieszczenie sprzętu prot. oraz ewakuacji	12,42m	niedzielnia 3 podziemia 1	ZL Klasa D	Pamiętniczak odporność: 90 min Pierw. nap. całkow. 190 kJ/m ²	ZL III	parter 35 piętro 100 poddasze 12

	Przeciwpowodowy		Wysięcie ewakuacyjne		Wskaznik niekorzystne warunki pogodowe		Pożary dach stalowych
	Gąsienica		Drzwi pochyłe w kierunku odporności pożarowej		Pomieszczenia wydzielone palenizowo		Pożary dachy palnych
	Składowanie odpadów		Hydrant wewnętrzny		Kierunek ewakuacji		
	Łączność						

Rys. 8. Rzut piętra nad salą gimnastyczną

Protokół przekazania miejsca prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.

PROTOKÓŁ

zabezpieczenia przeciwpożarowego prac remontowych, konserwacyjnych itp. w tym pożarowo niebezpiecznych,
prowadzonych przez firmy zewnętrzne

Przekazanie miejsca prowadzenia prac

Określenie strefy, w której prowadzone będą prace:

.....

Przekazujący:

Wykonawca:

Rodzaj prac:

Ocena zagrożenia w miejscu prowadzenia prac (wypełnia Wykonawca, weryfikuje użytkownik)

1. Nazwa, określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac.
.....
 2. Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu/miejscu prac:
.....
 3. Rodzaj elementów budowlanych – zapalność występujących w pomieszczeniu / miejscu prowadzenia prac:
.....
 4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
 5. Sposób i środki alarmowania współpracowników i straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:
.....
- Osoba/y odpowiedzialna/e za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac :
.....
6. Osoba/y zobowiązana/e do przeprowadzania kontroli rejonu prac niebezpiecznych pożarowo po ich zakończeniu:
.....

Data/podpis wykonawcy Data/podpis Właściciela lub osoby przez niego upoważnionej
.....

Przejęcie od wykonawcy miejsca/rejonu, w którym przeprowadzono prace po ich zakończeniu

Data, podpis przyjmującego:

.....

Data, podpis przekazującego:

.....

Oświadczenie Wykonawcy prac

Oświadczam, że:

Przejmuję na siebie wszelkie zobowiązania i odpowiedzialność w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa określone w art. 4 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. (Dz. U. 2002 r. Nr 147, poz. 1229 z późn. zm.). w obrębie miejsca prowadzenia prac, zleconych mi do wykonania w obiekcie Szkoły Podstawowej w Powidzku. Znane mi są zasady zabezpieczania prac remontowych, budowlanych, serwisowych, w tym pożarowo – niebezpiecznych określone w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów i terenów (Dz. U. 2010 r. Nr 109, poz. 719). Zobowiązuję się do ścisłego przestrzegania wymogów określonych w wyżej powołanych przepisach.

(miejscowość, data, podpis, pieczęć Wykonawcy)

Oświadczenie pracownika

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zapoznałem/łam się z treścią "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego" obowiązującą w obiekcie Szkoły Podstawowej w Powidzku i zawartymi w niej przepisami przeciwpożarowymi.

Znane mi są obowiązki wynikające z przepisów ochrony przeciwpożarowej.

(podpis i pieczęć osoby odbierającej oświadczenie)

(miejscowość, data, podpis osoby składającej oświadczenie)

Wyciąg z przepisów przeciwpożarowych

WYCIĄG
z przepisów przeciwpożarowych

Dziennik Ustaw 2009 Nr 178 Poz. 1380

Załącznik do obwieszczenia
Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 15 października 2009 r. (poz. 1380)

USTAWA
z dnia 24 sierpnia 1991 r.
o ochronie przeciwpożarowej

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1. Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- 1) zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- 2) zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- 3) prowadzenie działań ratowniczych.

Art. 2. Ilekróć w ustawie jest mowa o:

1. zapobieżeniu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia — rozumie się przez to:
 - a) zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom,
 - b) tworzenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
2. działaniach ratowniczych — rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidację przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
3. innym miejscowym zagrożeniu — rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków;
4. krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym — rozumie się przez to integralną część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, obejmującą, w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń; system ten skupia jednostki ochrony przeciwpożarowej, inne służby, inspekcje, stráže, instytucje oraz podmioty, które dobrowolnie w drodze umowy cywilnoprawnej zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych.

Rozdział 2. Zapobieganie pożarowi, klęsce żywiołowej lub innemu miejscowemu zagrożeniu

Art. 3. 1. Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

2. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, a także podmioty, o których mowa w ust. 1, ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Art. 4. ¹² Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- 2) wyposażać budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej;
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

² W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 100, poz. 835), która weszła w życie z dniem 23 czerwca 2005 r.

1a.³ Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmując — w całości lub w części — ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

2. Czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

2a.⁴ Osoby wykonujące czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej, polegające na zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, nie-zatrudnione w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a—5 i 8, powinny posiadać wykształcenie wyższe i ukończone szkolenie specjalistów ochrony przeciwpożarowej albo mieć wykształcenie wyższe na kierunku inżynieria bezpieczeństwa pożarowego lub tytuł zawodowy inżyniera pożarnictwa lub uzyskać uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu inżyniera pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego — inżyniera pożarnictwa.

2b.³⁾ Osoby wymienione w ust. 2a, wykonujące czynności wyłącznie w zakresie wynikającym z ust. 1, powinny posiadać co najmniej wykształcenie średnie i ukończone szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej lub mieć tytuł zawodowy technika pożarnictwa lub uzyskać uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu technika pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego — technika pożarnictwa.

3. (uchylony).⁵

Art. 5.⁶ Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu budowlanego lub terenu, objętych obligatoryjnym stosowaniem systemów sygnalizacji pożarowej wyposażonych w urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, w przypadku gdy w tym budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie nie działa jego własna jednostka ratownicza, jest obowiązany połączyć te urządzenia z obiektem komendy Państwowej Straży Pożarnej lub obiektem, wskazanym przez właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.

...

Art. 8. Korzystanie przez właściciela, zarządcę lub użytkownika budynku, obiektu lub terenu z usług z zakresu ochrony przeciwpożarowej jest dobrowolne.

Art. 9.⁷ Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz: centrum powiadamiania ratunkowego lub jednostkę ochrony przeciwpożarowej albo Policję bądź wójta albo sołtysa.

Art. 10. (uchylony).⁸

Art. 11. (uchylony).⁹⁾

...

Rozdział 4 Działanie ratownicze

Art. 22. 1. Działanie ratownicze prowadzą jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1—6 i 8.

...

Art. 25. 1. Kierujący działaniem ratowniczym może:

- 1) zarządzić ewakuację ludzi i mienia;
 - 2) wstrzymać ruch drogowy oraz wprowadzić zakaz przebywania osób trzecich w rejonie działania ratowniczego;
 - 3) przejąć w użytkowanie na czas niezbędny dla działania ratowniczego nieruchomości i ruchomości, środki transportu, sprzęt, ujęcia wody, inne środki gaśnicze, a także przedmioty i urządzenia przydatne w działaniu ratowniczym.
2. Kierujący działaniem ratowniczym ma prawo żądać niezbędnej pomocy od instytucji, organizacji, przedsiębiorców i osób fizycznych.
 3. Kierujący działaniem ratowniczym może odstąpić w trakcie działania ratowniczego od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne.

³ Dodany przez art. 1 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴ Dodany przez art. 1 pkt 1 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵ Przez art. 1 pkt 1 lit. d ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁷ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 11, poz. 59), która weszła w życie z dniem 10 lutego 2009 r.

⁸ Przez art. 3 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 100, poz. 836), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2005 r.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb korzystania z praw, o których mowa w ust. 1—3.

Art. 27. Z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych korzystają:

- 1) uprawnieni do prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych;
- 2) strażacy jednostek ochrony przeciwpożarowej i członkowie ochotniczych straży pożarnych biorący udział w działaniu ratowniczym lub wykonujący inne zadania związane z ochroną przeciwpożarową;
- 3) osoby fizyczne, które na podstawie art. 25 ust. 2 zostały zobowiązane do udziału w działaniu ratowniczym.

Świadczenia rzeczowe i finansowe

Art. 30.⁹ Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu ponosi w pełni koszty nabycia i utrzymania, w stanie zapewniającym sprawność, sprzętu, urządzeń przeciwpożarowych, środków gaśniczych, urządzeń sygnalizacyjno-alarmowych i innych urządzeń oraz instalacji ochrony przeciwpożarowej, do których posiadania zobowiązują go przepisy wydane na podstawie art. 13 ust. 1 i 3, a także koszty wykonania obowiązku określonego w art. 5.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 7 czerwca 2010 r.

w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów

(Dz.U. 2010r. Nr 109, poz. 719)

§ 4. 1. W obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie następujących czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

1) używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów występujących:

a) w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu, spełniających wymagania określone w przepisach [rozporządzenia](#) Ministra Gospodarki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (Dz. U. Nr 263, poz. 2203),

b) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo;

2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów [prawa budowlanego](#), jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;

3) garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;

4) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;

5) rozpalamie ognia, wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;

6) składowanie poza budynkami w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;

7) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;

8) przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:

a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),

b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;

9) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;

10) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;

⁹ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 6.

- 11) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 12) składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
- 13) przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli przeznaczonych do gazów palnych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz w piwnicach;
- 14) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
- 15) blokowanie drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- 16) lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 17) wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności lub użytkowników, jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
- 18) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:

- a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
- b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
- c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
- d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
- e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
- f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
- g) krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi powinny otwierać się od wewnątrz mieszkania lub pomieszczenia;

19) napełnianie gazem płynnym butli na stacjach paliw, stacjach gazu płynnego i w innych obiektach nieprzeznaczonych do tego celu;

20) dystrybucja i przeładunek ropy naftowej i produktów naftowych w obiektach i na terenach nieprzeznaczonych do tego celu.

2. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych:

- 1) utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
- 2) wyposażają obiekty w przeciwpożarowe wyłączniki prądu zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi;
- 3) umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- 4) oznakowują znakami zgodnymi z Polskimi Normami:
 - a) drogi i wyjścia ewakuacyjne z wyłączeniem budynków mieszkalnych oraz pomieszczenia, w których zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi są wymagane co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - b) miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - c) miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - d) miejsca usytuowania nasady umożliwiającej zasilanie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - e) pomieszczenia i tereny z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
 - f) drabiny ewakuacyjne, rękawy ratownicze, pojemniki z maskami uciezkowymi, miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
 - g) dźwigi dla straży pożarnej,
 - h) przeciwpożarowe zbiorniki wodne, zbiorniki technologiczne stanowiące uzupełniające źródło wody do celów przeciwpożarowych, punkty poboru wody, stanowiska czerpania wody,
 - i) drzwi przeciwpożarowe,
 - j) drogi pożarowe,
 - k) miejsca zaklasyfikowane jako strefy zagrożenia wybuchem;
- 5) umieszczają, przy wjazdach do garaży zamkniętych z podłogą znajdującą się poniżej poziomu terenu, czytelną informację o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu parkowania w tych garażach samochodów zasilanych gazem płynnym propan-butan, o których mowa w przepisach techniczno-budowlanych.

3. Wokół placów składowych i składowisk przy obiektach oraz przy obiektach tymczasowych o konstrukcji palnej musi być zachowany pas ochronny o minimalnej szerokości 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej.

§ 6. 1. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich, zapewniają i wdrażają instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, zawierającą:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - j) wskazania dojść do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 - k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
- 9) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

2. Warunki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz plany, o których mowa w ust. 1 pkt 8, w stosunku do obiektów i terenów wymienionych w § 28 ust. 1, są przekazywane do właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej w celu ich wykorzystania na potrzeby planowania, organizacji i prowadzenia działań ratowniczych.

3. Sposób przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2, powinien zapewnić możliwość ich natychmiastowego wykorzystania na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych.

4. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej może zwolnić właściciela, zarządcę lub użytkownika obiektu z przekazania dokumentów, o których mowa w ust. 2, jeżeli nie spowoduje to niespełnienia wymagań, o których mowa w ust. 3, oraz żądać ich uzupełnienia w uzasadnionych przypadkach.

5. Dokumenty, o których mowa w ust. 2, mogą być przekazywane w formie elektronicznej.

6. Instrukcja, o której mowa w ust. 1, może stanowić w obiektach produkcyjnych, magazynowych i inwentarskich część instrukcji technologiczno-ruchowej, a w obiektach znajdujących się na terenach zamkniętych, służących obronności państwa oraz obiektach zlokalizowanych na terenach zakładów karnych i aresztów śledczych część planu ochrony lub działań ratowniczych.

7. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego jest poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

8. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego nie jest wymagana dla obiektów lub ich części, o których mowa w ust. 1, jeżeli nie występuje w nich strefa zagrożenia wybuchem, a ponadto:

- 1) kubatura brutto budynku lub jego części stanowiącej odrębną strefę pożarową nie przekracza 1 000 m³, z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) kubatura brutto budynku inwentarskiego nie przekracza 1 500 m³;
- 3) powierzchnia strefy pożarowej obiektu innego niż budynek nie przekracza 1 000 m².

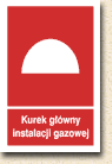
9. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna się znajdować w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych.

Znaczenie i zastosowanie znaków bezpieczeństwa.

Urządzenia przeciwpożarowe, gaśnice, techniczne środki przeciwpożarowe oznakowane są znakami:

Nr	Znak wg. PN 1256-01	Znak wg. PN-ISO 7010	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
1			Uruchamianie ręczne	Stosowany do wskazania przycisku alarmu pożarowego lub ręcznego sterowania urządzeń gaśniczych (np. stałego urządzenia gaśniczego).
2			Alarmowy sygnalizator akustyczny	Stosowany samodzielnie lub łącznie ze znakiem nr 1, jeśli przycisk pożarowy uruchamia alarm dźwiękowy odbierany bezpośrednio przez osoby znajdujące się w obszarze zagrożenia.
3			Telefon do użycia w stanie zagrożenia	Stosowany do wskazania usytuowania dostępnego telefonu przeznaczonego dla ostrzeżenia w przypadku zagrożenia pożarowego.
4			Zestaw sprzętu pożarniczego	Stosowany dla uniknięcia podawania zestawu indywidualnych znaków określających sprzęt pożarniczy.
5			Gaśnica	Stosowany do wskazania usytuowania gaśnicy
6			Hydrant wewnętrzny	Stosowany na drzwiach szafki hydrantowej.
7			Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały łatwo zapalne	Stosowany do wskazania obecności materiałów łatwo zapalnych.
8			Palenie tytoniu zabronione	Stosowany w miejscach, gdzie palenie tytoniu może być przyczyną zagrożenia pożarowego.
9			Zakaz używania otwartego ognia – Palenie tytoniu zabronione	Stosowany w miejscach, gdzie palenie tytoniu lub otwarty ogień mogą być przyczyną zagrożenia pożarem lub wybuchem.
10			Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego	Stosowany dla wskazania kierunku do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego.
11			Nie zastawiać	Stosowany w przypadkach, gdy ewentualna przeszkoda stanowiłaby szczególne niebezpieczeństwo (na drodze ewakuacyjnej, wyjściu ewakuacyjnym, przy dostępie do sprzętu pożarniczego itp.).

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego

Nr	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
12		Przeciwpozarowy wyłącznik prądu	Stosowany do oznaczenia wyłącznika odcinającego dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.
13		Kurek główny instalacji gazowej	Stosowany do oznaczenia miejsca zainstalowania kurka głównego instalacji gazowej.
14		Hydrant zewnętrzny	Stosowany do oznaczenia miejsca hydrantu zewnętrznego podziemnego lub nadziemnego; wielkości charakterystyczne hydrantu umieszczane są na znaku dodatkowym.
15		Droga pożarowa	Stosowany do oznaczenia zewnętrznych dróg dojazdowych dla prowadzących akcję pożarniczą.
16		Drzwi przeciwpożarowe	Stosowany do oznaczenia drzwi znajdujących się w ścianach oddzielenia przeciwpożarowego.
17		Miejsce otwierania klap przeciwpożarowych	Stosowany do oznaczenia miejsca urządzenia do otwierania klap przeciwpożarowych w celu przywrócenia drożności przewodu wentylacyjnego.
18		Urządzenie do uruchamiania klap dymowych	Stosowany do oznaczenia urządzeń uruchamiających klapy dymowe.
19		Miejsce zbiórki do ewakuacji	Stosowany do oznaczenia miejsca zgrupowania ludzi podczas ewakuacji.
20		Klucz do wyjścia ewakuacyjnego	Stosowany do oznaczenia lokalizacji klucza przy drzwiach ewakuacyjnych zamykanych na klucz; znak dodatkowy należy uzupełnić konkretną lokalizacją klucza.

Znaczenie i zastosowanie znaków ewakuacyjnych.

Nr	Znak wg. PN 1256-02	Znak wg. PN-ISO 7010	Znaczenie (nazwa) znaku	Znaczenie
1	 	 	Kierunek drogi ewakuacyjnej	Wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia. Strzałki krótkie – do stosowania z innymi znakami. Strzałka długa – do samodzielnego stosowania.
2		 	Wyjście ewakuacyjne (lewo/prawo stronne)	Stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia.
3	 	 	Drzwi ewakuacyjne (lewo/prawo stronne)	Stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi lewe lub prawe).
4		-	Przesunąć w celu otwarcia	Stosowany na przesuwnych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi przesuwnych.
5	 	 	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w lewo lub w prawo.
6	 	 	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	Wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na lewo lub prawo.
7	 	 	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę	Wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę na lewo lub prawo.
8		-	Pchać, aby otworzyć	Umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.
9		-	Ciągnąć, aby otworzyć	
10		-	Stłuc, aby uzyskać dostęp	Znak może być stosowany: a) w miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia, b) gdy jest niezbędne rozbicie przegrody dla uzyskania wyjścia.